ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 17 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1972

ΙΔΡΥΤΗΣ: ΔΗΜ. ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ
ΕΚΔΟΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΚΩΣΤΑΣ ΝΙΤΣΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Χρήστου Λαδᾶ 3
ΤΗΛΕΦΩΝΑ: 3230.221-23 & 3237.283-86

ΑΘΗΝΑ, ΕΤΟΣ 28ο, ΑΡ. 8412 ● ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧΜΕΣ 2,50

ΤΑ ΝΕΑ

14 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΣΗΜΕΡΑ ΠΙΘΑΝΩΤΑΤΑ ΚΛΕΙΝΕΙ Η ΑΝΑΚΡΙΣΗ

Ἀντιτίθενται οἱ ἀπόγεις τῶν δύο πλευρῶν

ΤΡΑΓΙΚΑ ΛΑΘΗ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΩΝ

Ποιό ἀπό τά μοιραῖα σκάφη προηγεῖτο;

ΘΑ ΠΑΡΑΜΕΙΝΟΥΝ ΟΡΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟ ΒΥΘΟ ΟΙ 43

Ἡ μνηστή τοῦ ἀνθυποπλοιάρχου Ἀν. Φράγκου, Εὐαγγελία Τσούμα, ἀσπάζεται μέ σπαραγμό τό πτηλήιό του, κατά τή χθεσινή κηδεία του. Παράμοιες εἰκόνες ἀπό μαζικά δυστυχήματα, συσσωρεύθηκαν ἀσυγήθιστα πολλές στή μνήμη μας αὐτό τόν χρόνο.

Τό τραγικό ἁρματαγωγό τοῦ Στόλου «Μέρλιν - L 166», πού βρίσκεται στό βυθό τοῦ Σαρωνικοῦ, φέρετρο 43 ἀνδρῶν τοῦ Ναυτικοῦ. Φωτογραφία ἀπό μιάν ἀποβατική ἄσκηση.

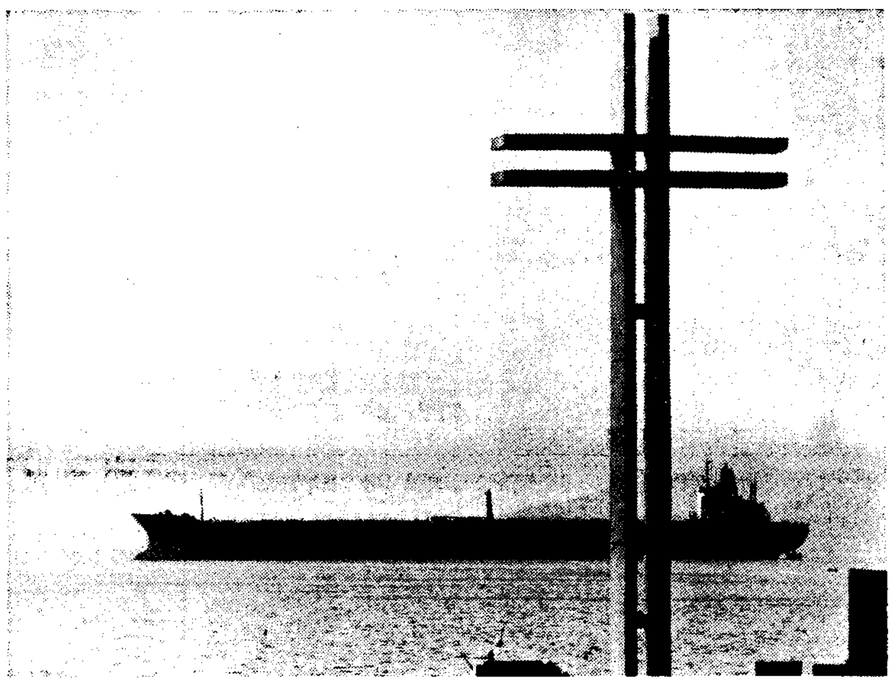

Ὕστερα ἀπό τή φοβερή τραγωδία. Τό πετρελαιοφόρο «Παγκόσμιος Ἥρως» μπροστά στό Μνημεῖο τοῦ Ἀφανοῦς Ναύτου, στόν ὅρμο τῆς Ἀφροδίτης, στήν Πειραϊκή. Εἰκόνα συγκλονιστική. Χιλιάδες ἄνθρωποι ἔβλεπαν χθές, ὅλη τήν ἡμέρα, τήν γιγάντια σιλουέττα του.

ΕΓΙΝΕ ΧΘΕΣ Η ΠΡΩΤΗ ΑΥΤΟΨΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΣΥΜΦΟΡΑΣ

Ἡ ἀνάκριση δέν κατώρθωσε χθές ἤ δέν θέλησε νά ἀποφανθῆ ποιός εὐθύνεται γιά τή φοβερή ναυτική τραγωδία πού ἦλθε νά προστεθῆ στίς τόσες ἄλλες, πού ἔπληξαν ἐφέτος τή χώρα μας, πιστεύεται ὅμως ὅτι αὐτό θά γίνη σήμερα. Καί πρέπει νά γίνη τό ταχύτερο γιατί σύσσωμος ὁ λαός διερωτᾶται πῶς ἔγινε νά χαθοῦν σαραντατέσσερα παλληκάρια τοῦ ναυτικοῦ μας, μέρα - μεσημέρι, λίγα χιλιόμετρα ἀπό τή φαληρική ἀκτή. Ἀπό τά τραγικά αὐτά θύματα, τά 43 ἐνδέχεται νά μείνουν στό βυθό, καθῶς, ὅπως ἐπίσημα, ἐπιβεβαιώθηκε χθές, εἶναι ἀδύνατη ἡ κάθοδος δυτῶν ἤ βατραχανθρώπων σέ τόσο βάθος, ἐκεῖ ὅπου ἔχει καθήσει τό ἄτυχο ὀχηματαγωγό «Μέρλιν» σάν ἀληθινό φέρετρο.

Φαίνεται πράγματι πώς ἡ ἀνάκριση γιά τήν ὑπόθεση τοῦ φοβεροῦ ναυαγίου θά τελειώση σέ ἕνα χρόνο - ρεκόρ. Θά εἶναι ἡ δεύτερη ἐπίδοση ταχύτητος, μετά τήν ταχεῖα ὀργάνωση τοῦ ἔργου τῆς διασώσεως τῶν ναυαγῶν, ἡ ὁποία ἐκδηλώθηκε ἀμέσως μετά τό δυστύχημα. Τά πάντα γύρω ἀπό τήν ὑπόθεση φαίνεται πώς κινοῦνται σέ γρήγορο ρυθμό. Ὅλοι βιάζονται νά ξεκαθαρίση ἡ ὑπόθεση. Οἱ ἀρχές γιά νά ἐκδώσουν τό πόρισμα καί νά καταλογίσουν εὐθύνες. Τό Ἀρχηγεῖο Ναυτικοῦ ἀπό εὔλογη εὐαισθησία γιά τήν ἀπώλεια 44 ψυχῶν, γιά τή μνήμη τῶν ὁποίων ἀποφάσισε τριήμερο πένθος. Ἡ ἑταιρία τοῦ δεξαμενοπλοίου, τέλος, ἡ ὁποία ἔχει ἀνειλημμένες ὑποχρεώσεις καί πρέπει, ὅπως λέγεται, νά διώξη τό συντομώτερο τό πλοῖο της ἀπό τόν Πειραιᾶ.

Ἔτσι, δέν ἀποκλείεται, ὅπως ὑπογραμμιζόταν χθές, νά ἐπιτραπῆ ἴσως καί σήμερα ἡ ἀναχώρηση τοῦ πλοίου, ἀφοῦ προηγουμένως πιθανῶς παραμείνουν στήν ξηρά ὁ πλοίαρχος καί ὁρισμένοι ἀξιωματικοί μέχρις ὅτου περατωθῆ τό ἔργο τῆς ἀνακρίσεως. Χθές τή νύχτα παρείχετο ἡ πληροφορία ὅτι καθωρίσθηκαν εὐθύνες καί σήμερα θά ἀσκηθοῦν διώξεις κατά τῶν ὑπευθύνων.

Ἡ χθεσινή αὐτοψία

Σήμερα, πιθανῶς, περατοῦται ἡ προανάκριση πού διενεργεῖ τό Κεντρικό Λιμεναρχεῖο Πειραιῶς καί ὑποβάλλεται ἡ σχετική δικογραφία στήν Εἰσαγγελία Πειραιῶς. Στήν Εἰσαγγελία Πειραιῶς, ἐπίσης, θά ὑποβληθῆ καί τό πόρισμα τῆς εἰδικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Ἀρχηγείου Ναυτικοῦ, πού συνεστήθη γιά νά κάνη παράλληλη προανάκριση γύρω ἀπό τήν ὑπόθεση. Ὁ προϊστάμενος τῆς Εἰσαγγελίας Πειραιῶς κ. Π. Νικολοδῆμος, θά μελετήση τά στοιχεῖα πού θά προκύψουν ἀπό τίς δύο διερευνήσεις καί θά κινήση τή διαδικασία τοῦ νόμου γιά τή δίωξη τῶν τυχόν ὑπευθύνων.

Χθές ὁ προϊστάμενος τῆς Εἰσαγγελίας Πειραιῶς κ. Π. Νικολοδῆμος, ὁ ἀντεισαγγελεύς κ. Ι. Γιαννόπουλος, ὁ κεντρικός λιμενάρχης Πειραιῶς πλοίαρχος κ. Μ. Στεφανάκης, ὁ ὑπολιμενάρχης Πειραιῶς ἀντιπλοίαρχος κ. Γ. Τσούρης, καί τά μέλη τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Ἀρχηγείου Ναυτικοῦ διαπεραιώθηκαν στό ἀγκυροβολημένο ἔξω ἀπό τό λιμάνι τοῦ Πειραιῶς δεξαμενόπλοιο «Γουόρλντ Χήροου» καί διενήργησαν αὐτοψία. Ἡ αὐτοψία διήρκεσε ἀπό τίς 11 π.μ. ἕως τήν 1 μ.μ., κατά μία δέ πληροφορία, ἡ ὁποία ὅμως δέν διαστουρώθηκε, τήν παρακολούθησε καί ὁ γεν. διευθυντής τῶν Ἑλληνικῶν Ναυπηγείων κ. Κ. Δρακόπουλος. Μετά τήν αὐτοψία δέν ἔγινε καμμιά ἐπίσημη ἀνακοίνωση, πιθανολογεῖται ὅμως ὅτι διαπιστώθηκαν ἐλαφρές ζημίες στήν πλώρη τοῦ δεξαμενοπλοίου καί κρίθηκε, ὅτι δέν ἐπηρεάζουν αὐτές τήν ἀξιοπλοΐα τοῦ σκάφους, τό ὁποῖο μπορεῖ νά ταξιδεύση ἀσφαλῶς.

ΤΟΥ κ. Γ. ΚΟΜΗ

Κατά δημοσιογραφικές πληροφορίες, οἱ ἀξιωματικοί τοῦ Λιμεναρχείου ἐξήτασαν τόν πλοίαρχο τοῦ δεξαμενοπλοίου κ. Ι. Σαρίδη, τόν ὕπαρχο, τόν ὑποπλοίαρχο, δύο ἀνθυποπλοιάρχους καί ἕναν ναύτη, ὁ ὁποῖος κατά τήν στιγμή τοῦ δυστυχήματος λέγεται ὅτι χειριζόταν τό πηδάλιο. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἐξετάστηκαν καί οἱ διασωθέντες ἄνδρες τοῦ πολεμικοῦ σκάφους καί τό σχετικό προανακριτικό ὑλικό εἶναι ἤδη ἕτοιμο. Ὁ εἰσαγγελεύς κ. Π. Νικολοδῆμος ἐρωτηθείς σχετικά, εἶπε χθές: «...Ἀνώτεροι ἀξιωματικοί τοῦ Λιμεναρχείου Πειραιῶς ἐξετάζουν συνεχῶς καί λαμβάνουν τίς καταθέσεις τῶν ἀνδρῶν τῶν δύο σκαφῶν...».

Στό μεταξύ ἔγινε χθές γνωστό, ὅτι οἱ νοσηλευόμενοι στό Ναυτικό Νοσοκομεῖο Πειραιῶς ἄνδρες τοῦ βυθισθέντος πολεμικοῦ σκάφους βρίσκονται πάντοτε ἐκτός κινδύνου, κρατοῦνται δέ ἀκόμη ἐκεῖ, γιατί ἐ-

● Συνέχεια στή σελίδα 9

Συγγενεῖς τῶν θυμάτων θρηνοῦν τούς ἀγαπημένους τους. Σαραντατέσσερις οἰκογένειες κεραυνοβολήθηκαν, καί μαζί τους θλίβεται ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνικός λαός.

ΠΛΗΡΩΘΗΚΕ ΑΚΡΙΒΑ Η ΑΝΑΡΧΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ

Ἡ περιοχή τοῦ Σαρωνικοῦ, ὅπου συνέβη ἡ φοβερή ναυτική τραγωδία, πρέπει καί πρόκειται νά ἀνακηρυχθῆ σέ ἐπικίνδυνη θαλάσσια ζώνη λόγω τοῦ πλήθους τῶν σκαφῶν, μεγάλων καί μικρῶν, περιλαμβανομένων καί πολεμικῶν, πού διακινοῦνται σ' αὐτήν, μέρα - νύχτα. Πιθανώτατα θά εἶχε ἀποφευχθῆ ἡ τρομερή θυσία τῶν 44 ναυτῶν, ἄν ἀπό καιρό εἶχαν ληφθῆ ἀκόμα πιό αὐστηρά μέτρα ρυθμίσεως καί ἐποπτείας τῆς κινήσεως τῶν πλοίων, ἀπό τά ἰσχύοντα ἤδη. Πολλοί εἰδικοί εἶχαν ἐπισημάνει τόν κίνδυνο, συναφῆ πρός τούς γνωστούς κινδύνους τῆς τροχαίας κινήσεως στή ξηρά καί τῶν πυκνῶν πτήσεων τῶν ἀεροπλάνων στόν ἀέρα. Ὁ συνεργάτης τῶν «Νέων» κ. Γ. Κόμης, γράφει τά ἑξῆς, σχετικά μέ τό σοβαρώτατο αὐτό θέμα.

Τό προχθεσινό τραγικό ναυάγιο ἔρχεται σέ μιά ἐπίκαιρη ἐποχή, πού ὅλα τά κράτη μελετοῦν τήν καθιέρωση ζωνῶν διαχωρισμοῦ τῆς θαλασσίας κυκλοφορίας, δηλαδή μονοδρόμων, στήν προσπάθειά τους νά περιορίσουν τόν συνεχῶς αὐξανόμενο ἀριθμό τῶν ναυτικῶν ἀτυχημάτων ἀνά τόν κόσμο, λόγω τῆς ραγδαίας ἀναπτύξεως τοῦ ἐμπορικοῦ στόλου τῶν διαφόρων χωρῶν. Ἔτσι καί ἡ χώρα μας, ἀνταποκρινόμενη καί εὐθυγραμμιζόμενη μέ τίς ἀποφάσεις τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλευτικοῦ Διακυβερνητικοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ ΟΗΕ, πού ἀποκαλεῖται ΙΜΚΟ, ὑπέβαλε μόλις πρό ἡμερῶν σ' αὐτόν διά τοῦ ὑπουργείου Ναυτιλίας — Μεταφορῶν καί Ἐπικοινωνιῶν, ἕνα ἑλληνικό σχέδιο, πού καθορίζει μονοδρόμους στήν περιοχή τοῦ Σαρωνικοῦ, πού χαρακτηρίζεται σάν συμφορημένη. Καί, πράγματι, στήν περιοχή αὐτή κινοῦνται τά πλοῖα τῆς ἀκτοπλοΐας, τά πλοῖα τακτικῶν γραμμῶν καί τά παντός ἄλλου τύπου σκάφη πού τακτικῶς ἤ περιστασιακῶς ἐπισκέπτονται τόν πρῶτο σέ κίνηση λιμένα τῆς νοτιοανατολικῆς λεκάνης τῆς Μεσογείου, δηλαδή τόν Πειραιᾶ. Κινοῦνται ἀκόμη στόν Σαρωνικό ἕνας μεγάλος ἀριθμός θαλαμηγῶν καί ἄλλων σκαφῶν ἀναψυχῆς, πού συνεχῶς αὐξάνει καθ' ὅ μέτρο αὐξάνει καί ὁ ἀριθμός τῶν ἐμαρι-

Συλλυπητήριο τηλεγράφημα τοῦ Βασιλέως

ΛΟΝΔΙΝΟ, 17.

Ὁ ραδιοφωνικός σταθμός τοῦ Μπί - Μπί - Σί μετέδωσε ὅτι ὁ Βασιλεύς Κωνσταντῖνος ἀπέστειλε στόν Ἀρχηγό τῶν Ἑλληνικῶν Ἑνόπλων Δυνάμεων στρατηγό Ἀγγελῆ τό ἀκόλουθο τηλεγράφημα:

«Ὀλοψύχως συμμετέχων θλίψιν δι' ἐθνικήν συμφοράν ἀπωλείας ἀξιωματικῶν καί ἀνδρῶν πληρώματος ἁρματαγωγοῦ «Μέρλιν», ἐπιθυμῶ ἐκφράσω συμμετοχήν μου εἰς βαρύτατον πένθος Ἑνόπλων Δυνάμεων καί ἰδιαιτέρως ἐνδόξου Ναυτικοῦ καί ὁλόψυχον συμπαράστασίν μου μεγάλην ὀδύνην οἰκογενειῶν θυμάτων.

Κωνσταντῖνος Βασιλεύς».

στρατιωτική ἀποστολή. Ἔτσι, φαίνεται πώς ἀπομακρύνονται περισσότερο οἱ ὑποψίες γιά ἀμέλεια ἀπό τό πολεμικό σκάφος. Σήμερα πάντως, ὅπως ἀναμένεται, ἐφ' ὅσον ἄλλωστε ὑπάρξη καί σχετική ἐπίσημη ἀνακοίνωση, θά διευκρινισθοῦν ὅλα ἐκεῖνα τά σημεῖα πού παραμένουν τώρα σκοτεινά. Καί ἀκόμη, θά καταλογισθοῦν οἱ εὐθύνες, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν, στούς ὑπαιτίους τῆς τραγωδίας, πού κρατεῖ ἀκόμη σέ βαθειά συγκίνηση τό πανελλήνιο καί ἰδιαίτερα τόν Πειραιᾶ, τήν ναυτική πρωτεύουσα τῆς χώρας.

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Ἐκλογές γιά τήν ἀνάδειξη αἱρετῶν ἀντιπροσώπων στούς φοιτητικούς συλλόγους τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς θά γίνουν τήν προσεχῆ Δευτέρα καί τά αἰτήματα τῶν ἀντιθέτων πρός τίς διορισμένες διοικήσεις τῶν συλλόγων γιά τήν ἐξασφάλιση ἀδιαβλήτων ἀρχαιρεσιῶν δέν ἔχουν ἱκανοποιηθῆ.

Οἱ πρῶτες ἀρχαιρεσίες πού ἔγιναν πρό τεσσάρων ἡμερῶν στό σύλλογο φοιτητῶν Πανεπιστημίου Πατρῶν προκάλεσαν τήν ἔντονη ἀντίδραση 39 φοιτητῶν τοῦ ἐν λόγῳ Πανεπιστημίου, οἱ ὁποῖοι κατήγγειλαν, μέ ἐπιστολή τους στά χθεσινά «Νέα», παρατυπίες πρό τῶν ἐκλογῶν καί κατά τή διενέργεια αὐτῶν.

Ὑποψήφιοι γιά τίς ἀρχαιρεσίες τῶν συλλόγων φοιτητῶν Νομικῆς, Φιλοσοφικῆς καί Ἰατρικῆς Ἀθηνῶν, Πολιτικῶν Μηχανικῶν καί Τοπογράφων Μηχανικῶν τοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνείου καί τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, μέ χθεσινές ἀνακοινώσεις ἐκφράζουν τίς ἀπόψεις τους καί διατυπώνουν αἰτήματα γιά τίς ἐκλογές τῆς Δευτέρας.

● ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΣΤΗ ΣΤΗΛΗ «ΟΙ ΝΕΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ»

Εὔθυμα καί σοβαρά

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ

Τοῦ ΔΗΜ. ΨΑΘΑ

ΜΕ ΤΟΝ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗ ἐπικοινωνεῖ κανείς κατά δυό τρόπους: Ὁ πρῶτος εἶναι ν' ἀπολαμβάνη τήν ἀκόλαστη ἐλευθεροστομία του καί ν' ἀρκῆται σ' αὐτή καί μόνο τήν τέρψη. Στήν περίπτωση αὐτή ὁ θαυμαστής τοῦ Ἀριστοφάνη τόν θεωρεῖ ἕνα τρισχαριτωμένο βωμολόχο καί πλέον οὐ. Καμμιά φορά, βέβαια, φτάνει νά τόν πῆ καί «μεγαλοφυῆ», ἀλλά χωρίς νά καταλαβαίνη τό γιατί. Τό λέει μόνο καί μόνο ἐπειδή τό ἀκούει ἀπό ἄλλους.

Ὁ δεύτερος τρόπος νά ἐπικοινωνήση κανείς μέ τόν Ἀριστοφάνη εἶναι νά νοιώση ποῦ ἔγκειται ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ πατέρα τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας, νά συλλάβη, δηλαδή, τίς διαστάσεις τῆς ἀκατάσχετης ἐκείνης ἰδιοφαντασίας, πού ἀναπτύχθηκε σέ μιά ἐποχή παρθένα, καί νά χαρῆ αὐτό ἀκριβῶς: Τήν δύναμη αὐτῆς τῆς ἰδιοφαντασίας, μέ τήν ὁποίαν ὁ ποιητής ἔπλαθε τά κωμικά του σχήματα, διά μέσου τῶν ὁποίων ἀσκοῦσε τήν φοβερή πολιτική καί κοινωνική του κριτική. Ὁ δεύτερος αὐτός τρόπος εἶναι, φυσικά, ὁ πιό σωστός, ἀλλά καί δυσκολώτερος, γιατί δέν εἶναι καθόλου εὔκολο νά μεταφερθῆ ὁ καθένας σέ μιά ἐποχή τόσο παλιά, κάνοντας ἀφαίρεση ὁλόκληρου τοῦ φόρτου τῆς ἐμπειρίας ποῦ ἔχει ἀπ' τ' ἀποθέματα τῶν κωμῳδιογράφων, ποῦ ἀκολούθησαν μέσα στούς αἰῶνες. Κι' ἀκόμα δυσκολώτερο εἶναι νά νοιώση καί νά χαρῆ τήν ποίηση, ποῦ τόσο συχνά πλημμυρίζει τίς Ἀριστοφάνειες κωμῳδίες, πότε σάν ξόρπασμα οἴστρου λυρικοῦ καί πότε σάν ὑπόκρουση σέ κωμικές σκηνές.

Γιά ὅσους μποροῦν νά ἐπικοινωνοῦν σωστά μέ τόν Ἀριστοφάνη —καί νά τόν χαροῦν σ' ὅλη τήν τρισχαριτωμένη δύναμη τῆς ἰδιοφαντασίας του— ἡ ἀκόλαστη ἐκείνη ἐλευθεροστομία του ἀποτελεῖ μιά δευτερεύουσα ὑπόθεση καί δέν μπορεῖ νά θέλει τό ποιητή ἀκόμα καί ἄν περικοπῆ στά πιό «τολμηρά» της μέρη. Ἔτσι παίζεται, ἄλλωστε, ὁ Ἀριστοφάνης στίς παραστάσεις θεάτρων σοβαρῶν, τοῦ Ἐθνικοῦ —ὅπου πρίν ἀπό λίγα χρόνια χαρήκαμε ἀσύγκριτη «Λυσιστράτη» τήν Μαίρη Ἀρώνη— ἤ στίς παραστάσεις τοῦ Κοὺν μέ τούς ἀξέχαστους ἐκείνους «Ὄρνιθες». Τίποτα ἀπολύτως δέν χάνει ὁ Ἀριστοφάνης, ὅταν δέν βωμολοχῆ, τίποτα δέν χάνει ὅταν τοῦ περιορίζεται ἡ ἐλευθεροστομία. Γιατί ὁ Ἀριστοφάνης εἶναι, πρίν ἀπ' ὅλα, ὁ ποιητής.

Καί ὅμως, γιά τούς πονηρούς ἐπιχειρηματίες δέν ἔχει τόση σημασία ἡ ἰδιότητα τοῦ ποιητῆ ὅσο ἡ ἰδιότητα τοῦ ἀθυρόστομου συγγραφέα, πού ἀποτελεῖ καί τό στοιχεῖο τῆς ἐμπορικότητάς του. Αὐτός ὁ σκαμπρόζικος Ἀριστοφάνης ἐνδιέφερε ἀνέκαθεν μερικά ἰδιόρρυθμα στοιχεῖα —ὅπως τά παλιά χρόνια οἱ παραστάσεις ἑνός διάσημου κύναιδου— καί ἄλλων τοιούτων ἤ μή... τοιούτων, μέσα στή θεατρική μας ἱστορία.

Στίς μέρες μας πού τόσες δόξες γνωρίζει ἡ πορνογραφία, κρίθηκε προφανῶς πολύ ἐπίκαιρος καί χρήσιμος ὁ Ἀριστοφάνης, τοῦ ὁποίου ἡ... «σεξολογική» πλευρά μπορεῖ πλέον ἀπολύτως ἀνεμπόδιστα νά προβάλλεται καί νά συμπληρώνεται πρός ἄγραν περισσοτέρων εἰσιτηρίων. Αὐτό τουλάχιστο μαρτυρᾶ ἡ παρουσίαση τῆς «Λυσιστράτης» σέ θέατρο τοῦ Μπρόντγουαιη ἀπ' τήν Μελίνα Μερκούρη, ἄν κρίνη κανείς ἀπ' τίς κριτικές: «Ἄσχημη καί πολύ χυδαία ἀποδοση μιᾶς πολύ παλιᾶς κωμῳδίας, ἔγραψε ὁ κριτικός τοῦ Ἀσσοσιέιτεντ Πρές. Ἀκόμα καί ἡ γεμάτη ταμπεραμέντο Μελίνα Μερκούρη δέν μπόρεσε ν' ἀνθέξη κάτω ἀπό τό βάρος τῆς θρῳμικης μετάφρασης καί σκηνοθεσίας. Τό πνεῦμα πού χαρακτήριζε τήν παράσταση εἶχε σαφῶς γιά στόχο τήν διόγκωση κάθε "σκαμπρόζικου" στοιχείου τῆς Ἀριστοφάνειας κωμῳδίας, μέ ἀποτέλεσμα νά μή μείνη ἔξω ἀπό αὐτήν σχεδόν καμμιά ἀπό τίς ἐκφράσεις ἤ χειρονομίες τῆς σύγχρονης ἀγοραίας γλώσσας».

Γιά νά γραφῆ μιά τόσο βίαιη κριτική, φαντάζεται κανένας ποῦ θᾶχη καταντήσει καί ποῦ καταντᾶ κάθε τόσο ὁ ταλαίπωρος Ἀριστοφάνης ἀπ' τήν εὐγενή ἐπιθυμία τῶν μεταφραστῶν κι' ἑρμηνευτῶν του νά ἐκμεταλλευθοῦν τίς τολμηρότητές του. Δέν ὑπάρχει, ὡστόσο, τίποτα τό παράξενο οὔτε καί τό πρωτότυπο σ' αὐτή τήν τάση, γιατί ὁ ποιητής ἀποτελεῖ ἀνέκαθεν τό λαμπρότερο πρόσχημα γιά νά κάνη κανείς λίαν ἀξιοπρεπῶς... πορνογραφία. Σ' ὅλες τίς δίκες τῶν πιό χυδαίων πορνογράφων θ' ἀκούσετε τ' ὀνομά του:

— Ἀλλά ὁ Ἀριστοφάνης, κύριοι δικασταί...

Καί σ' ὅλες τίς δεκαρολόγες παραστάσεις —θεάτρου, κινηματογράφου— τό σεβάσμιο ὄνομα τοῦ ποιητῆ καλύπτει κάθε ἐλεεινή χοντράδα καί ἀγοραία χυδαιότητα. Νά ντρέπωνται γι' αὐτό οἱ ἐπιχειρηματίες; Ἔ, ὄχι δά!.. Ἰσχυρίζονται ὅτι κάνουν... «τέχνη», Ἀριστοφάνης γάρ!.. Καί τό κωμικώτερο ἀπ' ὅλα: Οἱ κριτικοί μας χειροκροτοῦν!..

ΔΗΜ. ΨΑΘΑΣ

Υ.Γ.: Ἀδίκησα προχτές τόν Φιντέλ Κάστρο... Καί εἶχε μιά σκασίλα!.. Τοῦ ζητῶ συγγνώμην. Χαρά ποῦ θά κάνη!..

Δ. Ψ.